

V Ledincah svečano odprt trijezični vrtec

Napredki v dosežkih za slovensko narodno skupnost niso ravno pogosti, želja in potreb je veliko in čaka nas vse še veliko dela in vztrajnosti.

Uspeli pa so le: v Ledincah so v torek dopoldne svečano tudi uradno odprli trijezični otroški vrtec »Ringa raja«. Predsednica istoimenskega društva, ki je nosilec projekta otroški vrtec, dr. Marija Novak-Trampusch, je pozdravila celo vrsto gostov, politikov, kulturnih delavcev, staršev in prijateljev vrtca.

Pomen delovanja novega otroškega vrtca v Ledincah je neprecenljiv, kajti po začetnih zapetljajih v občinskem svetu so se fronte vendarle zmehčale. Grenka kaplja ostaja še vedno, da taka skupina nima prostora v okviru občinskih vrtcev in je pač organizirana na privatni iniciativi, toda drugače kot po nekaterih občinah, kjer gre bolj za princip »kdo bo močnejši«, je občina Loče vendarle krepko podprla nov vrtec in sklep o podpori je bil soglasen.

S te plati je vrtec v Ledincah pomemben signal za deželne, pa tudi občinske politike, da ni ravno nujno, da mora biti ob takem projektu obvezna nezdrava konfrontacija in s tem razburjeni duhovi, ki imajo za posledico zabetonirane fronte in oviranje. Strah pred emocionaliziranjem stvarnih potreb je na obeh straneh, pri manjšini in večini, in od občine do občine je položaj različen, zato je naloga politikov, da ustvarjajo zaupanje.

Slovenski parlament

V sredo je slovenski parlament glasoval o ustavni obtožbi zoper premiera Janeza Drnovška, ki jo je v dveh zadevah sprožil predsednik socialdemokratov Janez Janša. Drnovšku so očitali sporazum med izraelsko in slovensko vojaško varnostno službo (tedaj je bil obrambni minister Jelko Kacin), ki da je služil le prikrižanju nedovoljenih kupčij z orožjem.

Državni zbor je obtožbo zavrnil, saj so zanjo glasovali le Janševi socialdemokrati in Peterletovi krščanski demokrati.

Slovenska ljudska stranka pa se zaletava v ministra za šolstvo Slavka Gabra (liberalna demokracija) in želi, da bi mu parlament izrekel nezaupnico. (LDS in SLS tvorita vladno koalicijo).

Preberite

SLOVENIJA/KOROŠKA Nov konzul v Celovcu

O pogovorih na uradnem obisku s konzulata R Slovenije preberite **na strani 2**

HODIŠE/LEDINCE O otroškem varstvu

Na Habnarjevem jezeru je potekal prvi workshop o delu v dvojezičnih vrtcih, v Ledincah pa so tudi uradno odprli vrtec Ringa raja. **stran 3**

BOROVLJE – GLOBASNICA Gledališče

Spet smo videli dve premieri, tokrat najmlajših igralcev. O tem piše Jože Rovšek **na strani 5**

PREBLISK

Kadar uspe v manjšinskih vprašanih priti korak naprej, smo nepopisno veseli, in tako je tudi prav. Toda kot je navada: uspehi imajo vselej veliko očetov, za neuspehe pa se išče enega grešnega kozla, ki se ga določi v tistem domenu družbe.

Zato so tudi politični govori v Ledincah pač izraz teh mnogih očetovstev. In dobro je, da tudi politiki počasi spoznavaajo, da je dvojezičnost (seveda tudi večjezičnost) nekaj dobrega, nekaj, kar je treba podpirati. Prijeti jih bo treba za besedo vedno znova. Zato tudi ne mislim iskati dlake v jajcu, čeprav se človeku utrne marsikaj nespodobnega, ko se spominjaš drugih

(še ne preteklih!) časov in drugih vrtcev in drugih občin ...

Pustimo vendar očetovstva in materinstva, čeprav gre seveda zahvala vsem, ki so se trudili. In dostikrat so nekateri, ki so pripravljali poti, prepričevali, govorili, se pogajali,

Vrtci in politiki

v senci in neomenjeni. Pomembno je, da je v Ledincah še en vrtec, kjer bo raslo nekaj pripadnikov tiste generacije, ki naj bi bila strpna, odprta in – večjezična.

Zdaj velja pljuniti v roke in nadaljevati delo. Ne bo ga zmanjkalo ne za leve ne za desne. **S. W.**

DRUŠTVA, POZOR!

V teh dneh so oziroma bodo prejemniki podpor iz Urada zveznega kanclerja dobili ustrezna obvestila oziroma pogodbe. Prosim, da pogodbe nemudoma podpisane pošljete Uradu zveznega kanclerja, da le ta lahko izplača podpore.

Pogodbe morajo biti na Dunaju najkasneje do roka, ki ga je Urad navedel v pogodbi.

Zakasnitev ima lahko za posledico, da podpore ne bodo več izplačane. Zato nujno upoštevajte rok, ki je zapisan v pismu Urada zveznega kanclerja, oziroma nemudoma odpošljite podpisano pogodbo.

Dr. Marjan Sturm, predsednik sosveta

ZAHTEVA PARLAMENTARKE STOISIČEVE

Potrebna je nova kultura človeških pravic

Ob 50-letnici Deklaracije o človekovih pravicah je parlamentarka Zelenih in njihova manjšinska glasnica Terezija Stoisičeva izjavila, da v Avstriji vlada pomanjkljiva zavest o teh pravicah. Zato je skrajni čas, da se končno dokopljemo do njihovega celovitega pojmovanja. Potrebna je nova kultura na osnovi človekovih pravic. Zakone in upravno prakso da je treba stalno usklajati s človekovimi pravicami in zato Zeleni zahtevajo inštalacijo posebnega

ombudsmana za človekove pravice, v parlamentu pa odbor za človekove pravice. Avstrija je ena od redkih držav v zahodni Evropi, kjer ni takega odbora, je Stoisičeva naglasila in poudarila, da je zavest o človekovih pravicah pri določenih parlamentarcih na osupljivo nizki ravni. Drugače da si stalnih kršitev človekovih pravic ne more razložiti.

V Avstriji da vlada pričanje, da so človekove pravice izključno le vprašanje in zadeva oz. naloga totalitarnih režimov in da v Avstriji sploh niso aktualne.

Pri tem pa pozabljamo, tako Stoisičeva, da so človekove pravice osnova in temelj državne legitimacije, kajti blaginja in čast človeka, občana, in s tem upoštevanje človekovih pravic, morajo biti namen državne uprave.

Stoisičeva je poudarila, da so hude kršitve človekovih pravic v Avstriji zaznane na področjih pravice do azila, zaščite pred političnim nasiljem v smislu Ženevske konvencije, veliki problemi pa so opazni tudi na področju diskriminacije žena, etničnih, verskih in socialnih manjšin ter priseljencev. Tudi uvedbi policijskih metod prisluškovanja in elektronskega nadzora sta pokazali, kako nensenzibilno so obravnavali pravice posameznika, je zaključila Stoisičeva. **F. W.**

Politiki so se rade volje postavili z otroki pred fotografski aparat, saj je otroški vrtec v Ledincah tudi uradno odprl svoja vrata. Na svečanosti se je trlo pomembnih in še bolj pomembnih obiskovalcev, to je otrok. **Stran 5**

SLOVENSKA
PROSVETNA
ZVEZA
vabi na

47.
SLOVENSKI
PLES

v soboto, 9. januarja 1999, ob 20. uri
v veliki dvorani doma sindikatov v Celovcu
Za ples bo igral ansambel »VAGABUNDI«
Polnočni show »MAKE UP« iz Slovenije
Prisrčno vabljeni!

Pretekli petek in soboto je Urad zveznega kanclerja v sodelovanju z deželniima vladama iz Koroške in Gradišanske priredil workshop (nekakšna strokovna delavnica) na temo dvo in večjezičnosti v otroškem varstvu. Pobudo za to je dal svet za slovensko narodno skupnost. Mednarodni strokovnjaki so iz različnih vidikov osvetlili možnosti in razvojne perspektive zgodnje dvo in večjezičnosti. Na prireditvi so sodelovale otroške vzgojiteljice iz vseh šestih avstrijskih narodnih skupnosti. Prireditve je potrdila potrebo po strokovni razpravi in udeleženci so se dogovorili, da bodo v roku enega leta evi-

dentirali posamezne probleme na področju pedagogike in didaktike ter na področju strukture. Nato bo Urad zveznega kanclerja organiziral ponovno zasedanje, kjer naj bi razpravljali o rešitvah.

Pomembno je, da je Urad zveznega kanclerja postal aktiven in sprejel pobudo svetova za organizirano in poglobljeno vsebinsko razpravo o zgodnji dvo in večjezičnosti. S tem je problem, ki je npr. na Koroškem še vedno preveč spolitiziran, postavil na strokovno vsebinsko raven.

To pa je velika možnost za avstrijske manjšine, kajti v preteklosti so se manjšinska

KOMENTAR

dr. Marjan Sturm

vprišanja obravnavala preveč politično in strankarskopolično in premalo vsebinsko in strokovno. Torej svetovi in predvsem svet za slovensko narodno skupnost imajo veliko možnost, da skupaj z Uradom zveznega kanclerja spro-

žajo vsebinske posvete in razprave o tistih vprašanjih, ki so pomembna za manjšinske jezike in kulture.

Ob tem pa je pomembno – in posvet pretekli teden je to pokazal – da imajo večine in manjšine več stičnih točk, kot se zdi na prvi pogled. Predavatelj dr. Wode je npr. dokazal, da je zgodnja dvo in večjezičnost evropska potreba in izziv in da zgodnja dvo in večjezičnost krepi kognitivne sposobnosti človeka. Raziskave iz Kanade kažejo, da so otroci, ki so se zgodaj učili dveh in več jezikov, tudi v drugih predmetih, kot npr. v matematiki, boljši

od tistih, ki so se izobraževali zgolj monolingualno.

Hkrati pa je treba poudariti, da dvo in večjezična izobrazba ni zgolj učenje dveh jezikov, temveč za tem stoji zahteven pedagoški in didaktični program.

To je treba poudariti zaradi tega, ker tudi med nami včasih zavlada pedagoška samovšečnost, ki dvojezičnost razumeva zgolj enodimenzionalno in zaradi tega potem rezultati tudi niso vedno zadovoljivi. Torej vsebinska razprava o sodobni pedagogiki in didaktiki dvo in večjezičnosti se tiče tudi pripadnikov manjšine.

S tem, da je Urad zveznega kanclerja očitno postal iniciativen in je sprejel pobudo svetova, je dan predpogoj, da se bo razprava o pomembnih vprašanjih, ki se tičejo avstrijskih manjšin odvijala strukturirano in organizirano.

Zato bo svet v naslednjem obdobju skupaj z Uradom zveznega kanclerja iniciiral vrsto takih posvetov, ki bodo imeli za cilj izboljšanje situacije manjšinskih jezikov in kultur ter hkrati upošteval tudi potrebe večin, ki se prav tako želijo uspešno udeležiti evropskih integracij.

Torej, kdor bo hotel konstruktivno delati, bo imel dovolj možnosti. Koristimo jih.

Svet ima pomembno vlogo

Obisk novega konzula R Slovenije

Potem ko je konzulu Republike Slovenije Antonu Novaku potekel mandat, je na njegovo mesto prišel mag. Jure Žmauc, ki je bil doslej sodelavec državne sekretarke Mihaele Logarjeve na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu in je zato s manjšinsko problematiko že dobro seznanjen.

Gospod Žmauc je doma iz Maribora, poročen in oče dveh otrok, po izobrazbi pa je pravnik. Doslej je služboval že na različnih mestih v gospodarstvu, pri sodstvu in na zunanjem ministrstvu Slovenije, njegov zdajšnji delokrog pa bodo vsebinski problemi na bilateralni ravni in pri manjšini, pravna in znanstvena področja ter mediji. Na sedežu Zveze slovenskih organizacij so generalnega konzula dipl. inž. Jožeta Jeraja in novega konzula Žmauca sprejeli tudi zastopniki nekaterih organizacij, včlanjenih v ZSO. Novi konzul je poudaril, da bo za sodelovanje med konzulatom in manjšinskimi organizacijami gotovo v prid dejstvu, da s svojega prejšnjega delovnega mesta pozna že precej koroških ljudi, s katerimi je bil v stikih.

Dr. Marjan Sturm, predsednik ZSO, je gosta prisrčno pozdravil in izrekel prepričanje, da imamo vse možnosti, da bomo na Koroškem lahko v sodelovanju z Republiko Slovenijo oblikovali plodno manjšinsko politiko. Beseda je nanese tudi na novo konstituirani svet za narodno skupnost pri Uradu zveznega kancler-

ja ter povedal, da bodo vsi narodnostni svetovi v Avstriji začeli z iniciativo v smislu evropske integracije, to pa pomeni, da bo treba temeljito pretresti dejanske potrebe manjšin, zreducirati, kjer se to da, in razširiti podporo, kjer je to potrebno.

Generalni konzul Jože Jeraj in konzul Jure Žmauc na sedežu ZSO Foto: SV

Poudaril je tudi, da z Narodnim svetom koroških Slovencev potekajo konstruktivni pogovori glede ustanovitve koordinacijskega odbora (KOKS) in da bo, kot kaže, faza internih prepričavendarle presežena. Kar pa je najvažnejše: ZSO želi imeti intenzivne stike z Republiko Slovenijo, saj manjšina sama in izolirana skorajda ne more preživeti; potrebni so impulzi in stiki s civilno družbo iz Slovenije.

Generalni konzul Jeraj je v svojem nagovoru poudaril, da želi Republika Slovenija reševati manjšinske probleme na miren način in ne s konfrontacijo. Tudi zatikanje pri kulturnem sporazumu med Avstrijo in Slovenijo, pri katerem se zatika, da je nepri-

jetno za obe strani in zavzel se je za obojestransko pripravljenost do kompromisov. Tudi glede delovanja v svetovi naj bi se obe politični organizaciji predhodno domenili za težiščne točke.

Sturm je formuliral težišča, ki jih pričakuje ZSO od Republike Slovenije: da bo priznala različnost oziroma pluralizem

na Koroškem in tako tudi ravnala, da se bomo skupno trudili za racionalizacijo in profesionalizacijo dela, da bomo imeli vsi tudi »kulturo konflikta«, to je, da bomo nesporazume ali nejasnosti in morebitne izkrivljenosti v informiranosti razčistili takoj in brez predsodkov, ter da s bomo trudili za oblikovanje skupnih težišč med manjšino.

Generalni konzul Jeraj je še poudaril hotenje Republike Slovenije, da bi vsi delovali v smislu krepitve narodne zavesti.

Tema pogovora je bila tudi ukinitve delovanja Modestovega doma in bodoče delovanje Mladinskega doma, kajti izkazalo se je, da dva domova presega potrebe manjšine. S. W.

ZAKLJUČKI SIMPOZIJA

»VEČJEZIČNI OTROŠKI VRTCI«

v Domu avstrijskih sindikatov ob Habnarškem jezeru na Plešerki 4. in 5. novembra 1998

Okvirni sklep:

Po enem letu spet podoben simpozij, na katerem bodo preverili izpolnitev sprejetih sklepov

Kratkoročni sklepi:

1. V enoletnem obdobju povezovanje vzgojiteljic in evidentiranje problemov na jezikovni plati, pri vzgojnih in učnih pripomočkih, pri metodiki in didaktiki dvojezične vzgoje;
2. Preučitev možnosti za poizkuse v večjezičnih vrtcih po vzoru poizkusov v ljudskih šolah;
3. Iskanje in definiranje rešitev za strukturne probleme: javno – zasebno otroško dvojezično varstvo; razlike med ureditvijo na Gradiščanskem in Koroškem;
4. Razrešitev finančnega razlikovanja med javnimi in zasebnimi dvojezičnimi otroškimi vrtci;
5. Razrešitev vprašanja kvalifikacijskih norm pri zaposlovanju dvojezičnih vzgojiteljic.

Srednje in dolgoročni sklep:

Preučitev vprašanja: Kakšna jezikovna politika je iz vidika evropske integracije v Avstriji potrebna in ustrežna za večino in manjšine?

CERKEV

Škof Krenn vztraja, jeza raste

Na posebni konferenci so avstrijski škofje hoteli razrešiti probleme, ki nastajajo že vrsto let v zvezi s škofom Kurtom Krennom iz St. Poltna. S svojimi izjavami, s katerimi je več kot enkrat razburil javnost, pa tudi svoje stanovske kolege, ni več primeren za škofijsko mesto, menijo tako v Cerкви kot tudi velika masa katolikov v državi.

Krenn pa ima očitno v Vatikanu močnejše zaveznike, kot je nekaterim ljubo, in poudarja, da ga lahko »odpokliče samo papež«. S svojo nepopustljivostjo, ošabnostjo in nepripravljenostjo za dialog povzroča, da se marsikdo od vernikov oddalji od cerkve in jo tudi zapusti, pravijo. Polarizacija v cerkvi raste, duhovniki po farah komajda še vzdržijo proteste faranov

in mnogi resignirajo. Krenn je posebno »ortodoksen« v zadevah enakopravnega obravnavanja žena tudi v cerkvi in pa pri podeljevanju zakramentov ločenim in ponovno poročenim. Tu ne pozna pardona, prav tako pa so tarča njegovih napadov nekateri duhovniki, ki so med ljudmi priljubljeni prav po svoji človeški plati in pripravljenosti do dialoga.

Salzburška škofovska konferenca ni razrešila ničesar in tako si javnost lahko obeta še dalj časa vročekrvnih cerkvenih razprav. Sistem hierarhije v cerkvi pa je na vsak način na strani Krenna in le njegova uvidevnost bi mogla razrešiti gordijski voz. A prav zaradi pomanjkanja uvidevnosti je do problemov prišlo ... S. W.

SLOVENIJA/TRŽIČ

Tovarna Peko v težavah

Tovarna obutve Peko v Trziču je v zadnjih letih izgubila precej svojega tržišča, zato je zabredla v hude finančne težave. Pred nekaj dnevi je prišlo do prisilne poravnave in upniki so se pokazali za uvidevne oz. še naprej upajo, da bodo kako prišli do svojega denarja oz. poslov in so z večino glasov potrdili načrt za finančno reorganizacijo.

Ta načrt predvideva, da bo tovarna leta 2000 spet začela poslovati brez rdečih števil, torej z dobičkom. S prisilno poravnavo se je zadolženost zmanjšala s 5,2 milijarde na 327 milijonov slovenskih tolarjev. Upniki pa so postali solastniki tovarne Peko, oz. je tovarna zdaj v večinski lasti države, ki ima 56 odstotkov delnic, večino drugih pa imajo razne banke.

Od dela v tej tovarni je odvisnih 1200 delavcev, če ne štejemo zraven še vseh njihovih družinskih članov. Zaprtje to-

varne bi pomenilo za občino Trzič izjemno hud udarec, saj v bližini ni večjih gospodarskih objektov, kjer bi brezposelni lahko iskali delo.

Čevljarska industrija v Sloveniji ima na splošno težave, zato upajo tudi v drugih tovarnah, da se bo dalo priti tudi pri njih do podobnih pozitivnih rešitev, predvsem pa teče pogovori o združevanju teh obratov in racionalizaciji oz. delitvi dela.

Tovarna smučiči Elan

Na Gorenjskem pa se pogovarjajo o prodaji tovarne smučiči Elan, za katero se zanima ameriški izdelovalec športne opreme Head oziroma njegova filiala v Avstriji. Kot je znano, je tovarna zdaj v lasti Hrvaške oz. tamkajšnje Privredne banke.

Tovarna ima dobro odkupno tržišče predvsem v Združenih državah Amerike (kar 13,6-odstotnega, veliko pa prodaja tudi na Japonsko, kjer je tržni delež 8,6-odstoten). Konkurenca je huda, saj se je lani proizvodnja smučiči skrčila v svetovnem merilu s 6 na 4 milijonov parov smučiči. S. W.

Svečanost prireditve je bila pristna, ko so v hotelu Mitagskogel, po domače pri Borovcu, uradno odpirali trijezični otroški vrtec. Čutiti je bilo, da navzočnost pri prireditvi ni bila le »službena dolžnost« in da se prav vsi (eni bolj, drugi manj, a vendarle) zavedajo, da se je zgodilo nekaj novega, skoraj nenavadnega in da je bilo to dobro.

Dr. Marija Novak-Trampusch, ki je predsednica društva, službeno pa vodi biroja za slovensko narodno skupnost pri deželni vladi, je pozdravila častne goste z deželnim glavarjem Christophom Zernattom na čelu. Občino Loče je zastopal župan Walter Harnisch, za deželo je prišla za vrtec pristojna deželna svetnica Karin Achatz, z dunajskega Urada zveznega kanclerja pa (čeprav z nekoliko zamude) dr. Christa Achleitner.

V pozdrav so otroci zaplesali in zapeli v treh jezikih in navdušili odrasle, potem pa je dr. Novak-Trampusch v svojem nagovoru podčrtala pomen večjezičnosti na pragu 21. stoletja; otroci s slovensko materinščino bodo v tej ustanovi svoje znanje poglobljali in ga razvijali, drugi pa imajo edinstveno možnost, da se igraje naučijo še drugega in še tretjega jezika. Izredno pomemben pa je aspekt strpnosti, ki se je preko življenja v vrtcu učijo ob spoznavanju drugega. Tu se začne prijateljstva za vse življenje, od tod bodo otroci šli v šole in kasneje na delovna mesta in živeli naj bi v sožitju. Vrtec naj bo v ponos vsej občini in ne le društvu.

Prav tako se je dr. Novak-Trampusch zahvalila odbor-

Odprtje trojezičnega otroškega vrtca

LEDINCE

Otroci vrtca »Ringaraja« so radostno pozdravili številne goste in obiskovalce ob odprtju vrtca

Foto: SV

nici Enotne liste Eriki Wrolich, ki je na občinski ravni vedno znova zahtevala ustanovitev skupine oz. vrtca tudi za slo-

Župan Walter Harnisch: »Občina bo prispevala milijon«

Foto: SV

vensko govoreče in opravila veliko pripravljalnega dela.

Župan Walter Harnisch je poudaril dejstvo, da je bil sklep za podporo privatnemu vrtcu v občini soglasen in občina bo dala milijon za to skupino. Rekel je tudi, da se zaveda bodočnosti in pomena slovenščine in italijanščine v tem prostoru, ob koncu pa zaželel še vse najboljše za delovanje.

Tudi deželna svetnica Karin Achatz je izrazila prepričanje, da je večjezičnost zelo pozitivna. K temu da se priznava in da je zato vrtec prejel tudi deželno podporo v denarju. Omenila je tudi konec prejšnjega tedna opravljeno delavnico ob Habnarjevem jezeru in poudarila, da bodo taka srečanja s strokovnjaki vsako leto. Za darilo

pa je prinesla igrače – Orffove instrumente.

Vrtec pa je primeren tudi za poudarjanje olimpijske ideje – vsaj tako je začel deželni glavar Zernatto. Na križišču treh dežel, v deželi, ki je imela v preteklosti dovolj problemov, vidi olimpijske igre 2006 kot izredno priložnost, v tako odpiranje pa spada tudi ledinški vrtec. Prekomejni projekti in odpravljanje jezikovnih barrier naj ne bodo le predmet »nedeljskih govorov«. Poudaril je, da je vrtec tudi za manjšinsko politiko velik dosežek, poleg tega pač, da se bodo otroci učili več jezikov.

Zernatto pa je še posebej poudaril, da je treba najti konsenz predvsem v občini sami in da noben zakon ne bo opravil kaj dosti, če ni konstruktivnega

vzdušja na terenu samem. Prav ledinški vrtec da je model za plodno sodelovanje in zahvalil se je županu in dr. Novak-Trampuschevi.

Svoje čestitke in veselje nad odprtjem vrtca pa je prinesel tudi rojak iz Ljubljane, dolgoletni predsednik Kluba koroških Slovencev v Ljubljani Stane Uršič. Kot otrok je moral zapustiti skupaj s starši domovino, ker je bil Slovenec ...

Pozornost, ki jo Dunaj namenja vprašanju dvo- in večjezičnega otroškega varstva, je posredovala dr. Christa Achleitner, vodja oddelka za manjšine pri Uradu zveznega kanclerja. Večjezičnost je imenovala »evro-fitness« – otroci, ki doraščajo večjezično, so po mnenju znanstvenikov bolj do vzetni in pozorni do okolja; prav do 6. leta je zmožnost sprejemanja več jezikov izredno velika. Napovedala pa je tudi, da bo bodoča naloga Urada zveznega kanclerja, spremljati dvo- in večjezične vrtece, ugotovljati pomanjkljivosti, nuditi strokovno pomoč vzgojiteljskemu osebju.

Predsednik Enotne liste Andrej Wakounig pa je dejal, da ima največ zaslug za vrtec odbornica EL Erika Wrolich in prosil občinstvo za poseben aplavz.

Poleg otrok so glasbeni okvir prispevali še pevci skupine iz Ledinc pod vodstvom Anice Lesjak-Rehsmann, predsednice domačega društva Jepa-Baško jezero. Za uvod so zapeli pesmi v treh jezikih (mimogrede: kakšna bolj vesela v slovenščini bi že lahko bila, pa nič ne de).

S. W.

SIMPOZIJ OB HABNARŠKEM JEZERU

Končno bolj poglobljeno o dvojezičnih otroških vrtcih

Večjezični otroški vrteci so bili osrednja tematika workshopa, ki so ga prejšnji petek in soboto, 4. in 5. decembra 1998, pri Habnarju na Plešerki priredili Urad zveznega kanclerja ter deželni vladi Koroške in Gradišanske. Simpozij je prvi vidni sad letosnjega manjšinskega kongresa, ki je oktobra potekal v Spitalu ob Dravi.

Nedvomno najbolj odmeven in vsebinsko izpoveden je bil referat kielskega univerzitetnega profesorja Henninga Wodeja. Govoril je o upravičenosti in obliki večjezičnih otroških vrtcev. Uvodoma je naglasil, da pogoji in okoliščine za dvo in večjezično vzgojo v Evropi še nikoli niso bili tako ugodni kot danes, kajti splošno je sprejeta in osvojena zavest, da je kulturno in jezikovno raznolikost in pestrost treba ohraniti, da sta večjezičnost in večkulturnost pomembna dejavnika, ki ju je treba pospeševati in razvijati naprej. Wode je zastavil pomembno retorično vprašanje, kdaj prej že da je Francija priznala pomembnost in potrebnost večjezičnosti.

Nemški strokovnjak je naštel kriterije za uvajanje večjezično-

sti v otroške vrtece. Med drugim je treba upoštevati organiziranost vrtca, kaj lahko otrokom prisodimo, ter to, kako se otroci učijo jezikov. Wode je krepko pometel s predsodkom, s katerim so dolgo časa nastopali prav na Koroškem, in še vedno nastopajo, proti dvo ali večjezični vzgoji v vrtcih in šolah. To je argument, da dvo in večjezična vzgoja obremenjuje in ovira otrokov razvoj in učno sposobnost. Wode je to argumentacijo poslal na smetišče znanosti in politične propagande, kajti poskusi v Franciji in v pretežno frankofonski provinci Kanade, v Quebecu, so pokazali, da so dvo- in večjezično vzgajani ter izobraževani otroci prekašali svoje enojezične vrstnike, kar se je posebej odražalo pri kognitivni sposobnosti. Šola ima nalogo otroku omogočiti, da jezike obvlada tudi v pisni obliki. In prav tega ne poznamo na Koroškem, kjer je vrzel med vrtcem in šolo opazna tudi v tem, da je za vrtece pristojna referentka za socialne zadeve, za šolo pa drugi politični referenti. Pri dvo in večjezični vzgoji je tudi pomembno, da je jezik ve-

Uvidni referent prof. Henning Wode

Foto: SV

zan na določene osebe, ki pa naj bi bile tudi večjezično usposobljene. Prav zanimiva pa je bila Wodetova definicija pojma materinščine, ki močno odstopa od znanih romantičnih pojmov in se usmerja po izkušnjah večjezičnih socialnih in kulturnih ozadij. Sicer pa je tako, da do danes ne poznamo enotnega pojma materinščine. Za enega je to jezik, ki ga pozna od doma, za drugega je to jezik, v katerem se bolje izraža, za drugega spet je to jezik emocije, za nekoga je to jezik prednikov, ki pa ga sam osebno ne zna več. Wode je tozadevno zagovarjal

zaporedje materinščin: človek jih ima lahko več, pač v zaporedju učenja in osvajanja nekega jezika.

V petek popoldne je odmevno zarezala v tematiko Cornelia Nath, voditeljica regionalnega jezikovnega strokovnega oddelka pri kulturnem inštitutu za vzhodnofrizijsko pokrajino v Aurichu. Iz prakse je nakazala probleme, poudarila, da dvojezičnost ob jeziku manjšine ali etnične skupnosti ne moremo in smemo enačiti z zgodnjim uvajanjem učenja svetovnih jezikov. Opozorila je tudi na pomembno delo vrtcev v javnosti.

Prof. dr. Dietmar Larcher s celovške univerze se je v svojem referatu o nadaljnjem izobraževanju vzgojiteljic v otroških vrtcih zavzel za poglobljeno delo in se kritično izrazil o avstrijskem vzgojnem in izobraževalnem sistemu.

Sobotni del simpozija je pričel dr. Klaus-Peter Diemert, obrazložil pa je proces nastajanja učnih načrtov ter njihove pedagoške in didaktične elemente. Predavanje se je bolj nanašalo na osnovnošolsko izobraževanje, marsikaj v njem pa je aplikativno tudi za vzgojno načrte v otroških vrtcih. Dodatno k temu pa je dr. Josef Schneller, vodja zveznega zavoda za pedagogiko v otroških vrtcih v Oberwartu/Zgornja Borta na Gradišanskem predstavil nekaj dvojezičnih projektov in učil, ki so ob njih nastali.

Zaključke je povzel dr. Marjan Sturm (objavljeni so na 2. strani), v zaključnih besedah pa so jih podkrepili in dopolnili še prof. Larcher, dr. Novak-Trampusch, svetovalka Iris Raunig, direktorica celovške vzgojiteljske šole mag. Marisa Krenn-Wache, vodja manjšinskega oddelka pri Uradu zveznega kanclerja dr. Christa Achleitner in dugi.

F. W., J. R.

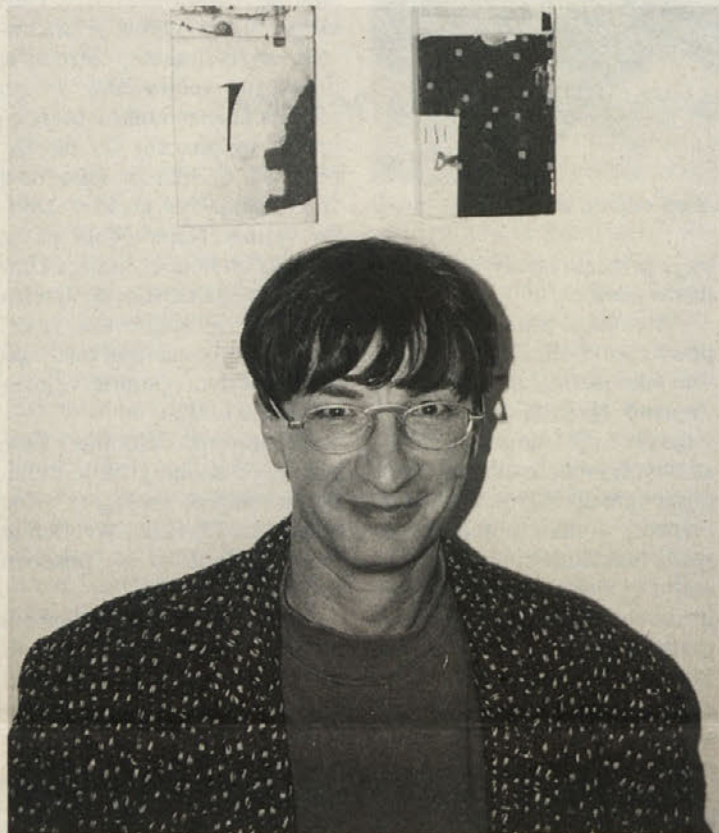
RUDI BENETIK V VELIKOVCU

Tihi ples snežink

Na zaključni razstavi v izteku-jočem se letu 1998 razstavlja koroški slovenski umetnik Rudi Benetik najnovejše kolaže – škatljicam podobne oblike – nalepljene na topolovem lesu.

Za kolaže je umetnik uporabljal že deset let stare risbe, ki jih je kombiniral z najnovejšimi stvaritvami v novo celoto, v kateri ta simbioza starega in novega zaigra v kar visokih akordih. Bela barva je za Rudija Benetika metafora za sneg, snežinke ki

ni ultramarin, žgano seno, smaragdnozeleno in barvo kože. Hrbtenico vseh novih del pa tvori črna, ki stimulira (skoraj v vsakem kolažu) erotične simbole do komaj vzdržnih vibracij v kombinaciji debelih črt in subtilnih linij v slikarskem polju. Nekatere upodobljene vibracije je zaznala tudi glasbena umetnica Christina Rechberger, ki jih je na napeti koži kubanskih bobnov in afriške džembe zabobnala v dolgi hodnik, ki je bil do

Likovni umetnik Rudi Benetik

Foto: SV

ogrnejo zemljo v belo odejo. Vse »stenske škatljice« so kar se da igrive narave in prenašajo nakopičeno plamtečo energijo na obiskovalca/obiskovalko. Motivika je, kot smo je že vajeni pri Rudiju Benetiku, rastlinskega in geometrijskega izvora. Barve pa so zelo asketsko nanizane na slikarske temeljnike. Uporablja predvsem žafranooranžno, tem-

zadnjega koticčka napolnjen z radovednimi obiskovalci.

M. Š.

Objekti na stenah v štirijezičnih oznakah »Schneeflocken - Snežinke - Fiocchi di neve - Snowflakes« so na ogled do 8. januarja 1999, v poslopju okrajnega glavarstva, v Velikovcu, od ponedeljka do četrtega, od 7.30 do 16. ure in v petkih od 7.30 do 13. ure.

Martin Kuchling predstavil svojo poezijo

V Dravini knjigarni Naša knjiga je v sredo zvečer iz svoje prve pesniške zbirke bral za javnost Martin Kuchling; knjiga z naslovom »Okamenela sled« je izšla pri založbi Drava in mladi, 28-letni študent slovenščine na celovški univerzi, je bil za

založnico dr. Helgo Mračnikarjevo pravo presenečenje. Ni jih mnogo med mladimi, ki pišejo v slovenščini: da pa je Kuchlingova poezija visoko nad povprečjem, je potrdil tudi pisatelj in univerzitetni profesor Matjaž Kmecl v spremni besedi.

V knjigarno je prišlo izredno veliko tistih, ki znajo pravilno oceniti novo zvezdo na koroškem Parnasu. Mladi pesnik je bral tudi iz svojih proznih del.

Mladi umetnik Kuchling z vodjo založbe Drava Mračnikovo

Foto: SV

ŠENTLIPŠ V ŽITRAJSKI OBČINI

Ljudska šola Šentlipš postala bolj dvojezična

4. aprila 1998 je bila otvoritev prenovljene dvorazredne dvojezične ljudske šole Šentlipš v občini Žitara vas. Vzorno prenovljena šola se po izgledu lahko kosa z vsako drugo šolsko stavbo. Dobro je uspela dograditev majhne telovadnice. Nova zgradba je povezana s staro šolsko stavbo in se izvrstno vklaplja v pokrajino.

Ko smo na otvoritveni dan stopali proti šoli, nismo zaznali dvojezičnega napisa in v notranjosti nobenih dvojezičnih oznak. Edinole na hodniku, nad stopnicami v 1. nadstropje, nas je pozdravil in razveselil napis WILLKOMMEN – DOBRODOŠLI. Izžareval je vso topli-

no, ki jo naj nudi dvojezična šola.

Takrat (9. 4. 1998) je Slovenski vestnik zapisal: Nočemo polemizirati, odgovorne v občini, združenje staršev in učitelje pa pozivamo, da v najkrajšem času poskrbijo za dvojezične napise in oznake v tej šoli. Šele ko bo to storjeno, bomo verjeli v spoštovanje in enakopravnost obeh jezikov na Koroškem.

Po imenovanju Jožeta Fera za ravnatelja (1. 9. 98) je ta, v pogovoru s starši v odboru Združenja staršev in z občino ob vhodih v različne šolske prostore 13. novembra letos namestil devet dvojezičnih oznak.

Zdaj lahko vsakdo, preden odpre kakšna vrata, vidi, kje je razred, kje delavnica, kje knjižnica in podobno. Zadoščeno je šolskim potrebam in ta dvojezična šola ima vsaj nekaj tega, kar bi morala imeti vsaka dvojezična ljudska šola na Koroškem.

Morda pa bo sčasoma povsod prodrta evropska miselnost in tudi na Koroškem postala močnejša od agresivne nemškonalne miselnosti.

Učencem in učenkam dvojezične ljudske šole Šentlipš, učiteljskemu kolektivu in staršem otrok čestitamo k zdaj še bolj popolni šoli.

F. Kukovica

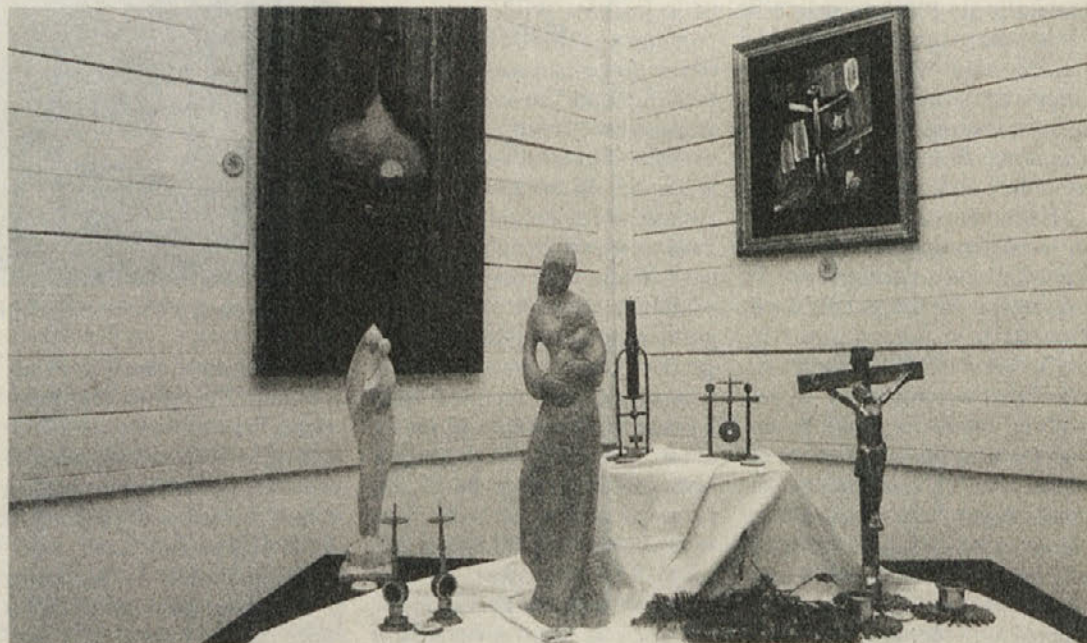

Dvojezične oznake v šentlipški šoli

Foto: SV

K & K-CENTER V ŠETNANŽU

Zanimiva razstava avtodidaktov

V Kulturno-komunikacijskem centru v Šentjanžu v Rožu ta čas poteka zanimiva razstava treh samoukov, likovnih umetnikov, ki so se neprofesionalno zapisali lepemu oblikovanju stvarine. Dva sta brata iz bližnjih Sveč, in sicer Pepi in Hanzi Morič. Eden zbira stare predmete iz kovine, predvsem iz železa (kleščice, zobniki ipd), jih po svoje obdela oz. restavrira ter iz njih napravi zanimive inštalacije kot npr. svečnike ali

pa se ob njih samo estetsko izrazi. Drugi pa izreže iz lesa. Videti je razne križe z odrešenikom, jaslice in tudi živalske podobe. Oba razstavljalca dopolnjuje še Traudi Lipuš, Podjunčanka, bolj poznana kot pevka in voditeljica ansambla VOX. Ta se v prostem času dodatno ukvarja s keramiko, njeni izdelki kot tudi umetnine obeh bratov Morič pa so res vredne ogleda. Razstava je odprta še do 20. decembra t. l.

PREMIERA IN PRAZNOVANJE V GLOBASNICI

Mala in velika Luna ter Miklavž

Režiser Peter Sticker in hkrati dušni pastir v Globasnici je kar spretno združil premiero mladinske igre Mala in velika Luna s tradicionalnim miklavževanjem. V farovškem hlevu, kjer je dokaj prostorna dvorana, se je zbralo sila mnogo ljudi. Kljub temu, da so nekateri malčki spraševali, kdaj pride Miklavž,

hitro zamenjamo z zahodom. Morda so bile te resnice marsikateremu malčku ob napetem pričakovanju Miklavža nekoliko zameglejene, a prepoznavne so bile vendarle.

Ob igri je nastajal občutek, da je bilo kar nekaj preveč teksta, predvsem Severnica se je kar precej borila z njim. Zelo

Mala Luna se zateče v varstvo Severnice

Foto: SV

pa so kar zvesto sledili predstavi.

Avtor Boris A. Novak je v tekstu spretno obdelal pojav lune na nebesnem svodu in jo tudi personificiral. Luna ima pač svojo moč. Ob njej fantje vasujejo, saj je njihovo sonce, se mačke ženijo in kričijo v noč, volkovi zavijajo, nekateri mesečniki hodijo po strehah, zvezdogledi jo radovedno opazujejo, čeprav je v primerjavi s soncem blede, pa ima moč, da ga zatemni in povzroči sončni mrk. Luna je tudi edini večni otrok na nebu, saj se vsak mesec pojavi drobna, nebogljenja, se debeli, postane okrogla, polna, se tanjša, izgine in se spet pojavi. Koliko pesmi in zgodb je bilo napisanih o njej in pod njenim vplivom. Res enkrat po pojav!

ljubka je bila mlada luna, tudi simbolno dobro opremljena, sicer pa je najbolj navdušil kapitan, pravi humorist, ki je vso dvorano spravljal v gromki smeh. Simpatična sta bila zaljubljena mačka, sonce je bilo primerno ponosno in naduto, zvezdogled radovedno pravšnji, ostale vloge pa so nekako dopolnjevale na nekaj mestih kar nekoliko predolgo zgodbo od male do velike lune.

Sceno je zasnovala Breda Varl, izvedli pa so jo Globašani sami. Kar nekaj songov je iz ozadja na kitari spremljala Milena Hudl, glavno vlogo Lune je simpatično igrala Monika Hudl, njena sestra Andreja Hudl je bila zvezda Severnica, humoristični kapitan je bil Patrik Boschitz, v ostalih vlogah pa so se izkazali še Marko

Po predstavi je otroke obiskal Miklavž

Foto: SV

A tudi zvezda Severnica ni kar tako. Po njej so se ravnali potniki in pa predvsem mornarji. Če pa zamenja svoj položaj, je vse narobe. Če ni severa tudi ni juga, in vzhod ponoči kaj

Hudl, Sonja Zankl, Lidija Boschitz, Christiane Schmacher, Sabrina in Angelina Vautsche, Gerhard Wölbl, Melanie Motschnig in Anja Markitz.

Jože Rovšek

MLADI SPET UPRIZORILI PREMIERO

Sproščen »Kikiriki« v Borovljah

Tudi Borovljani so si za Miklavža privoščili premiero. Na oder jo je v okviru domačega slovenskega prosvetnega društva postavila otroško-mladinska skupina pod spretnim vodstvom Ljerke Belak. Bogomir Veras je napisal tekst, dokaj primerem za naše jezikovno znanje, v nekoliko višjem nivoju zaradi potrebe po učenju in dovolj privlačen za mlade igralce in tudi gledalce.

Tema petelinček je seveda vedno aktualna. Nekateri se vse življenje petelinijo, kar pomeni da stojijo na kupu gnoja, malo pobrskaajo, zakikirikajo in ponižne putke se jim podvržejo. Otroci te grupnodinamične filozofije najbrž še niso dojeli, a petelin je petelin. Temu Jerasovemu oz. boroveljskemu pa ni šlo tako gladko. Nekateri mu kar resno nasprotujejo, zato zaide v resne psihične težave. Pa kljub temu se vse konča srečno.

Predstava ni samo miklavževska. Primerna je za vsako priložnost. Tudi scena je enostavna in uporabna na skoraj vsakem odru. Prav zato bi jo lahko vabili na gostovanja. Pa ne le samo zato, bolj pomebno je, da igralci nastopajo sproščeno, ne šolsko potvorjeno, da se ne ozirajo na to, če se jim kje kaj »zalomi«, da so njihove geste

spontane, jezik dokaj gladek in domač.

Pri predstavi so poleg Ljerke Belakove sodelovali še z izvirno glasbo Roman Verdel, tehniko je vodila Uši Schellander, kostume je po predlogi Ljerke Belak izdelala Hilde Oraže,

ljičarja, oz. povezovalca zgodbe. Zelo simpatični in dobro odigrani vlogi dveh gospe kur ali dveh putk sta predstavili Klara Schellander in Pia Hofbeck. Strašilo oz. psihiater jež je bil Danijel Wutti. Premajhna vloga, da bi se lahko bolj izkazal. Najmlajši in

Pravljica je še majhna in v zibki ... a rasla je in zrasla

Foto: SV

sceno sta izdelala Hanzi in Simon Čertov, za rekvizite pa je poskrbela Brigitte Verdel.

Natežjo vlogo Petelinčka je odigral Gregor Wakounig. Nekoliko je že prerasel soigralce, zato mu najbrž ni bilo lahko. Pa se je zelo potrudil in tudi uspel. Njegov mlajši brat Matej je zelo sproščeno in spontano igral prav-

tudi zato v centru pozornosti na odru pa je bil 5-letni Fabjan Čertov v vlogi sonca in dežja. Zdržal je vso predstavo – pogumno in tudi vlogi primerno.

Predstava je vedra, enostavna, vendar učinkovita, razumljiva in prav zato primerna za povabila na gostovanja.

Jože Rovšek

Videl sem slikarja, ki je slikal divno pokrajino, vso obžarjeno od jutranjega sonca. Blestele so se skale v gorah, zelenel je po njimi gozd v bogatem razkošju in v bližnjih senožetih je cvetelo tisoče rož. Stopil sem bliže, da občudujem tudi platno, ki naj bi upodobilo to naravno lepoto. Razočaran sem obstal pred podobo mračne doline, nad katero so visele temačne, razklane skale, še temnejši gozd brez jasnih obrisov je bedel pod njimi, na bledeh senožetih ni bilo nobene rože. Na sivem nebu pa so se podili črni oblaki in grozili z bliskom in potopom. – Čudno nesoglasje med živo svetlo naravo in njeno temno podobo na platnu. Dolgo sem gledal in spoznal, da umetnik ni upodobil resnice v naravi, temveč le svojo potro dušo in njeno turbno razpoloženje ...

Že dolgo je tega, ko sem si zaželel srečati Cankarja na odru ljubljanske Drame. Na programu je bilo »Pohujšanje v dolini Šentflorjanski«, toda Cankarja na predstavo ni bilo. Tudi dolina Šentflorjanska se mi je odmaknila daleč v nepoznane kraje modernističnega sveta in njena spačena podoba je bila bližja pohujšanju Cankarja, nego njegovi ljubeznivi dolini, ki ji je služil z vsem srcem za dobo svojega življenja. Mojo nezadovoljstvo nad spakedrano sliko večera je sicer skušal omiliti recenzent, ki sem ga srečal jutrišnjega dne med vrsticami teatarskega

feltona, kar pa ni zmoglo odpraviti pokvarjenega pričakovanja, da mi je spodletelo srečanje s Cankarjem. Le kaj je mogel videti tisti recenzent tega večera, da je razlival o njem slavo v vedrih čez potpežljivo plat časopisa. Skoraj bi domneval, da je napisal svojo kritiko še pred ponesrečenim dogodkom ali pa so ga morda vodili drugi nagibi.

Nad Wagnerjevo operno mistiko se razhajajo pogledi ne samo nemškega kulturnega sveta. Tako je Wagnerjev germanski mit mnogim režiserjem predmet za zelo različne interpretacije, ki segajo od hitlerjanskega pojmovanja Wagnerjeve umetnosti do progresivne interpelacije modernističnega prikaza, ker si vsi lastijo pravico lastnega gledanja ne oziraje se na poglede recenzentov, ki posredujejo svoji publiko tudi samo sliko, kakor jo dojamajo skozi njihova očala, dostikrat mimo zasnovane zamisli.

Kar je dovoljeno velikemu svetu kulture, ne more biti prepovedano odru, na katerem se poskuša naš mladi rod v svojih umetniških podvigih. Brez honorarja, čestokrat še z dodatkom lastnih stroškov se tu posreduje slovenska beseda občinstvu, ki jo hvaležno in toplo sprejema ter ob tem ne razmišlja, koliko se podana

vsebinska morda razlikuje od osnovne dikcije avtorja ali koliko manjka laičnim igralcem do stopnje vrhunske kakovosti poklicnih odrskih interpretov. Slovenska beseda vedno razveseljuje srca vseh, ki so jo prišli poslušati in se seli z njimi na domove, kjer krepki v spominu na doživljanje prav v tem zapadnem kraju naše dežele propadajoči slovenski živeli.

To so bile tudi moje misli na predstavi brnškega »Samom-

Še enkrat »Samomorilec« na Brnci

memorilca« na odru v Ričarji vasi. Vsem nastopajočim igralске skupine bi se za to rad zahvalil za dokaj živahno igro, kateri nočem biti kritikaster ne v smislu imenovanega slikarja, ne v pojmovanju recenzenta ljubljanske drame, kajti vsak po svoje gleda in vidi.

Ne da bi preziral morebitne napake, ki se lahko pripetijo tako režiserju kakor tudi najboljšemu poklicnemu igralcu, vidim in ocenjujem predvsem požrtvovalni napor dolgih ponočnih ur po trudapolnem vsakdanu, v katerih je dozorevalo delo na odru in se oblikovalo prireditev, ki bo ostala obiskovalcem v prijetnem spominu in jih bodrila, – tokrat gotovo k dobri volji in nasmehu vsem vsakdanjim nadlogam.

C. T.

PRIREDITVE

PETEK, 11. 12.

- ROŽEK, v galeriji Šikoronja
18.00 Približevanje (posredovanje umetnosti)
DUNAJ, klub KSŠŠ, Mondscheingasse 11 – Klub KSŠŠD
19.00 Občni zbor Kluba koroških študentk in študentov

SOBOTA, 12. 12.

- SVEČE, v stari šoli – SPD Kočna in farna skupnost Sveče
18.00 Miklavževanje otrok
OBIRSKO, pri Kovaču – SPD »Valentin Polanšek«
20.00 Božičnica. Nastopajo: skupina VOX iz Pliberka in domače skupine
ŠENTPETER PRI ŠENTJAKOBU, v kapeli
20.00 Adventni koncert. Nastopa: kvartet A Capella iz Dobrle vasi

NEDELJA, 13. 12.

- BILČOVŠ, v gostilni Miklavž – SPD Bilka
11.00 Mladinska igra: »Klobuček in klobučica« (Ivan Bkamaz).
Nastopa: mladinska gledališka skupina KPD Planina iz Sel,
režija: Franci Končan
ŠMIHEL, pri Šoštarju – Društvo upokojencev Pliberk
11.00 Enajsto srečanje v adventu; ob 11. uri maša, ob 12. uri kosilo
BOROVlje, na Glavnem trgu – občina Borovlje
14.00 Kmečki trg. Prodaja kmečkih pridelkov
ŠENTRUPERT, v Gospodinjki šoli – PD Lipa v Velikovcu
14.00 Adventni koncert z vok. in otroško skupino Lipov cvet
ŠMIHEL, v farni cerkvi
14.00 Adventno petje. Nastopajo: MoPZ Trta iz žitare vasi,
MePZ Gorotan in otroški zbor iz Šmihela
ŠENTJANŽ V ROŽU, v farni cerkvi – SPD Šentjanž
17.00 Koncert APZ Tone Tomšič iz Ljubljane
ŠKOCJAN, v farni cerkvi – Občina Škocjan
19.00 Adventni koncert. Sodelujejo: MePZ SPD Danica, Nomos,
Singkreis Turnerse-Stein, otroci ljudske šole Škocjan,
Jagdhornbläser iz Škocjana
ŠTEBEN PRI GLOBASNICI, v farni cerkvi – Fara Šteben
19.30 Adventni koncert. Sodelujejo: MoPZ Kralj Matjaž, Gemischer
Chor Globasnitz, MePZ Peca, cerkveni mešani zbor iz Štebna

PONEDELJEK, 14. 12.

- CELOVEC, v Musilovi hiši – Založba Drava
19.30 Predstavitve poezije Maje Haderlap. »Gedichte – Pesmi –
Poems« z literarnim branjem
GRADEC, Mondscheingasse 9 – Klub KSŠŠ
20.00 Redni občni zbor Kluba slovenskih študentk in študentov v
Gradcu

ČETRTEK, 17. 12.

- OBIRSKO, v ljudski šoli
18.00 Otvoritev obnovljene šole z novo telovadnico. Proslavo obli-
kujejo šolarke / šolarji in MoPZ SPD »Valentin Polanšek«
CELOVEC, KE-teatr, Südbahngürtel 24
19.00 Gledališka prestava »Die Talisfrau«
ŠENTPRIMOŽ, v župnišču – katoliška otr. mladina
19.30 Večer petja trikraljevskih pesmi
ŠMIHEL, v farni dvorani
19.30 Predavanje: »Rakasta obolenja, rak na črevesu.
Predava: dr. Dušan Schlapper
GRADEC, Mondscheingasse 9 – Klub KSŠŠ
20.00 Božičnica; X-mass fešta

PETEK, 18. 12.

- CELOVEC, KE-teatr, Südbahngürtel 24
19.00 Gledališka prestava »Die Talisfrau«
ŠENTILJ, v farni cerkvi
19.00 Šentiljski advent. Nastopajo: ljudska šola Šentilj,
Familienmusik Hafner, Angelika in Eva Liebau, Vaščani pojo,
mladinska skupina Šentilj, cerkveni pevci, MGv St. Egyden,
Višarski kvintet
ŠENTJANŽ V ROŽU, k & k – k & k in SPZ
20.00 Predavanje »Chronisten schaffen Quellen«.
Predavatelj: Mag. Gottfried Hörmannseeder

SOBOTA, 19. 12.

- ŠENTJANŽ V ROŽU, k & k – k & k
9.00 Raziskovalci regije in kronisti občine Bistrica v Rožu.
Predavatelji: Dr. Avguštin Malle, Mihi Petschnig, Dr. Anton
Feinig, Adolf Branz in prof. Stefan Pinter
CELOVEC, KE-teatr, Südbahngürtel 24
19.00 Gledališka prestava »Die Talisfrau«

NEDELJA, 20. 12.

- SELE-KOT, v šoli – SPD »Herman Velik«
14.00 Božičnica. Franci Kropivnik bo predvajal videoposnetke
»Narava skozi letne čase« in posnetke kulturnih prireditev
ŠENTJAKOB V ROŽU, v farni dvorani – Društvo upokojencev
Šentjakob
14.00 Redni občni zbor in božičnica

NEDELJA, 3. 1.

- ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD Danica
14.30 Novoletni koncert. Sodelujejo: Mešani in otroški zbor SPD
Danica, Dvojezični zbor farne mladine, Singgemeinschaft
Kobenz in Hausmusik Offenbach

INŠTITUT ROBERTA MUSILA

Bahnhofstr. 50, Celovec

ZALOŽBA DRAVA

vabita na predstavitev
pesniške zbirke
in na literarno branje:Maja Haderlap:
Gedichte –
Pesmi – Poemsv ponedeljek, 14. 12., • 19.30
Prisrčno vabljeni!

OKVIRNI PROGRAM

RADIA AGORA

Dnevno od 10. do 14. ure
in od 18. do 02. ure
na frekvencah 105.5
(Dobrač), 106.8 (Golica)
in 100.5 (Železna Kapla)
Naslov: 9020 Celovec,
Paracelsusgasse 14,
tel. 0463 / 41 86 66, faks 99
vsak dan ob 12. uri in 18.45
mednarodna poročila
v decembru ob torkih in četrt-
kih: jezikovni tečaj UNIKUM
ob 10.55, 12.55 in 19.55

Od ponedeljka do petka:

10.00 koledar prireditev;

11.15 pregled tiska;

13.00 glasba in gostje v studiu;

18.00 magazin;

v ponedeljek Alpe-Jadran;

v torek šport;

v sredo CD tedna s ponovitvijo

v soboto ob 12.10;

v četrtek kultura,

v petek po Koroškem;

19.00 Otroški kotiček,

20.00 glasba:

v ponedeljek jazz,

v sredo Ruff Radio,

v četrtek music for the masses,

v petek soundcheck.

Literatura:

v nedeljo

ob 11.00 Literarna kavarna

(ponovitev v torek ob 22.10);

v ponedeljek, sredo in petek

ob 10.10 Literarni drobci

(ponovitev ob 22.10)

Marija Pirovc v Jerišah – roj-
stni dan; Marija Ilavnik iz Že-
lezne Kaple – rojstni dan in
god; Beti Tolmajer z Radiš –
dvojni praznik; Ana Krušic iz
Velinje vasi – osebni praznik;
Ana Krušic iz Velinje vasi –
rojstni dan; Marija Dolinšek z
Bele pri Železni Kapli – rojstni
dan in god; Albin Suppan iz
Kota v Selah – 40. rojstni dan;
Peter Kuchar ml. iz Železne
Kaple – rojstni dan; Barbi
Plaznik z Žihpolj – 90. rojstni

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

- ČETRTEK, 10. 12.
18.10 Rož – Podjuna – Zilja
PETEK, 11. 12.
18.10 »Utrip kulture«
SOBOTA, 12. 12.
6.08 Od pesmi do pesmi –
od srca do srca
NEDELJA, 13. 12.
6.08 Dobro jutro, Koroška /
Guten Morgen, Kärnten!
(mag. K. Einspieler)
18.00 Dogodki in odmevi
PONEDELJEK, 14. 12.
18.10 Kratek stik
TOREK, 15. 12.
18.10 Otroška oddaja
SREDA, 16. 12.
18.10 So jasli od boga: nova
CD MePZ Gallus

KMEČKA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST (KIS)

vabi na info večer

»Karawanken-Holz«

v ponedeljek, 14. decembra 1998, ob 19.30
v gostilni Podobnik v Beli pri Železni Kapli

»Mošt in žganje«

v torek, 15. 12., v gostilni Hudl v Globasnici
v sredo, 16. 12., v gostilni Podobnik v Železni Kapli
v petek, 18. 12., v Zadrugi Market v Škofičah
v torek, 29. 12., v gostilni Auer v Podgorju
(vselej ob 19.30)

NEMŠČINA – SLOVENŠČINA

Iščemo prevajalko/tajnico z odličnim znanjem obeh jezi-
kov za odgovorno delo v Ljubljani. Začetek dela februar
1999. Znanje uporabe osebnega računalnika. Prošnje pošljite
v nemščini na naslov:

Avstrijsko veleposlaništvo Ljubljana,

Prešernova 23, SI-1000 Ljubljana

Podrobnejše informacije dobite na tel. štev. 061/179 07 00

Slovenski ples 1999

Slovenski ples 1999 vabi
poln zabave in presenečenj,
prenovljen, drugačen kot kdajkoli,
obogaten z dobro voljo in smehom,
za mlade in stare,
za zaljubljene in tiste, ki se želijo zaljubiti.
Samo enkrat na leto - za celo leto.
Slovenski ples
Nič več, ja, ja.

PRAZNUJEJO

dan; Lizi Piskernik s Šajde –
osebni praznik; Katarina Apo-
vnik in Edvard Fera iz Belovč
– rojstni dan; Barbara Matic s
Srej pri Škocjanu – 89. rojstni
dan in god; Marica Tischler iz
Celovca – 70. rojstni dan; Lu-
kas Kraut iz Dobrle vasi – 13.
rojstni dan; Franc Grile z Li-
buč – rojstni dan; Štefka Kert,
Štefka Vizočnik in Marija

Kuhar iz društva upokojencev
Pliberk – rojstne dneve; Ger-
trude Stangl iz Žitare vasi –
50. rojstni dan; Dora Rulitz iz
Kotmare vasi – 60. rojstni dan;
Andrej Kušej iz Pliberka – 96.
rojstni dan; Marija Hobel iz
Podroja pri Globasnici – 80.
rojstni dan in god; Matilda Pi-
skernik iz Železne Kaple – roj-
stni dan; prof. Janko Messner
z Osojnice – rojstni dan.

Slovenski vestnik čestita!

DOBER DAN, KOROŠKA

- NEDELJA, 12. 12.
13.30 ORF 2
PONEDELJEK, 13. 12.
2.50 ORF 2 (Ponovitev)
16.20 TV SLO1 (Ponovitev)

I Letni časi in ljudske šege v
Rožu, Podjuni in na Zili.
Pod tem geslom vas bo
slovenska televizijska odda-
ja »Dober dan, Koroška«
tokrat odpeljala v svet
ljudskih šeg, običajev in
navad na južnem
Koroškem.
Marsikaj iz bogate zaklad-
nice kulturne dediščine je
že zatonilo v pozabo,
mnogo pa so ljudje v Rožu,
Podjuni in na Zilji ohranili
do danes. Temu izročilu
naših prednikov je tokrat
namenjena slovenska
oddaja, ki jo je za vas pri-
pravil urednik Jurij Perč.

SLOVENSKI
VESTNIK

Usmerjenost lista

sestevke mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim
poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

DEŽURNI TE ŠTEVILKE ..... Jože Rovšek
ODGOVORNI UREDNIKI
Jože Rovšek (-30) ... kultura, slovensko zamejstvo
Sonja Wakounig (-34) ... politika, manjšinska družba
Tajništvo ..... Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba ..... Milka Kokot (-40)
Prireditve ..... Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566

VSI

Tarviser Straße 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

Tratnikovega Tonija ni več

Pretekli petek, 4. t. m., smo ga ob številni udeležbi spremljali na pečniškem pokopališču na njegovi zadnji poti. Mašo za dušnico ter pogrebne svečanosti je opravil loški župnik mag. Stanko Olip. V svojih poslovnih besedah je orisal življenjsko pot pokojnika, na katero so prav posebno usodno vplivali določeni mejniki. Pevci moškega zbora SPD »Jepa-Baško jezero« pa so se ob mrtvašnici, v cerkvi ter ob odprtem grobu odložili svojemu dolgoletnemu prijatelju. Množica ljudi, ki so se prišli poslovit od rajnega pa je zgovorno pričala o priljubljenosti Tonija daleč naokoli.

Rajni se je pred dobrimi 62 leti kot najmlajši sin rodil na Tratnikovi domačiji v Ledincah. Neke vrste srednja kmetija je sicer dobro preživljala veliko družino, a mnogo pridnih rok je bilo potrebnih za opravilo vseh del na posestvu; tudi otrokom ni bilo prihranjen trud in napor.

Kot zavedna slovenska domačija je bila Tratnikovina močan steber narodnega življenja v tem kraju. Tonijev oče ni bil le eden izmed pobudni-

kov leta 1922 ustanovljenega slovenskega izobraževalnega društva »Jepa«, bil je tudi njegov prvi in dolgoletni predsednik. Ko je zavlada v naši deželi kruti fašizem, tudi za Tratnikovo družino ni bilo več prostora na domači zemlji. Izgnal jo je s stotino slovenskih družin v mrzlo tujino, da bi tam kot suženjska raja služila njegovim podlim načrtom.

Po srečni vrnitvi domov je imela številčna družina dela polnih rok pri obnovi in ureditvi oropanega ter upostošenega doma. Toni se je nato izučil za mesarja, bil v naslednjem vsestransko zaposlen v raznih podjetjih. V Zgornjih Borovljah si je zgradil lični domek, odločil pa se je, da hodi svojo nadaljnjo življenjsko pot sam. Kot zvesti sin roda pod Jepo se je takoj po vrnitvi iz pregnanstva vključil v narodno življenje ter vse do svojih zadnjih dni vneto in prizadevno deloval v domačem društvu SPD »Jepa-Baško jezero«, čigar sedanja predsednica je nečakinja Anica. Najraje je prepeval v društvenem moškem zboru in tudi

Tudi letos je bil Miklavž darežljiv za pridne otroke. Med številnimi miklavževanji po širni Koroški je že tradicionalni Miklavž »Čarli« obiskal tudi otroke v dvojezičnem otroškem vrtcu v Škofičah. Bili so ga zelo veseli

Foto: SV

Bogu na čast. Zaradi svojih vsakodnevnih sprehodov se ga je prijel priimek »večnega popotnika« in to upravičeno, saj si ga srečaval ob vsakem vremenu nekje na poti v okolici Baškega jezera. Bil je človek dobrega srca, odprtega značaja, ustrež-

ljiv v svoji skromnosti, kratka, pravi sin naše zemlje, ki ni poznal ovinkarstva.

Odslej bodo ostale osamljene njegove stezice in v vrstah drugih tenorjev moškega zbora bo zijala vrzel, kakor je menil zastopnik Zveze slovenskih iz-

seljencev, SPD »Jepa-Baško jezero« ter pevcev tovarišev v svojih poslovnih in zahvalnih besedah ob odprtem grobu.

Naj Tratnikov Toni v miru počiva v ljubljani domači zemlji!

F. Č.

LJUBLJANA/CELOVEC

Zamejski šport naj bo upoštevan enakovredno

Skupna delegacija Slovenske športne zveze na Koroškem in Združenja slovenskih športnih društev v Italiji (ZSSDI) se je prejšnji teden v Ljubljani mudila na obisku pri predsedniku Fundacije za finansiranje športnih organizacij Tonetu Vogrincu.

Podpredsednik ZSSDI Mario Lušan sta predsedniku nove ustanove (in direktorju alpskih disciplin in skipoola) predsta-

vila delovanje, uspehe in tudi probleme zamejskih krovnih organizacij in športnih društev, torej tudi problematiko finansiranja športne dejavnosti v zamejstvu.

V zvezi z novo ustanovljeno fundacijo za šport, ki bo v bodoče sofinansirala tako vrhunski kot rekreativni šport, gradnjo športnih objektov in tudi založniško dejavnost, sta predstavnik SŠZ in ZSSDI izrazila

željo po enakovrednem upoštevanju zamejskega športa pri finančnih dotacijah.

Predsednik Tone Vogrinec je v pogovoru pokazal svojo osebno pripravljenost za podporo težnj slovenskega športa v zamejstvu in nakazal nekaj konkretnih smernic, kako naj obe krovni športni organizaciji nastopita oz. kandidirata za finančno podporo konkretnim projektom.

JUBILEJNO GESLO SŠZ

Rudi Benetik dobitnik nagradnega natečaja

Ugledni koroški slovenski umetnik Rudi Benetik je dobitnik nagradnega natečaja za jubilejno geslo ob 50-letnici Slovenske športne zveze na Koroškem. Z umetnostno oblikovanim geslom »Transport« (lat. transportare: prenos, prevoz, prevažanje, odprava) je Benetik po oceni strokovne žirije s samo eno besedo nakazal funkcijo, poslanstvo, naloge in cilje športa nasploh.

Drugo mesto je žirija dodelila Petru Krivogradu, ki je z dvojezičnim geslom »Šport povezuje – Sport verbindet« v kombinaciji z obstoječim logom SŠZ oblikoval tri predloge – za nalepko, transparent in zastavo.

Tretje mesto je žirija priznala predlogu 2.a razreda Dvojezične trgovske akademije v Celovcu. Večbarvni puzzle z dvojezičnim geslom »Mi smo celota/Wir sind eine Einheit – bodi del nas!/sei ein Teil von uns!« opozarja na Slo-

vensko športno zvezo kot organizacijo, ki se je uveljavila kot krovna organizacija vseh slovenskih športnih društev na Koroškem, ki ne pozna ideoloških delitev.

Skladno z razpisom prejme prvonagrajeni avtor Rudi Benetik denarno nagrado v višini 3000 šilingov, drugo- in tretje-uvrščena avtorja pa po 1000 šilingov. Z izplačilom nagrade preidejo vse pravice v zvezi z izbranimi gesli na Slovensko športno zvezo.

Predsedstvo SŠZ je v zvezi s tem sklenilo, da bo pri svoji promociji oz. pri jubilejnih prireditvah ob 50-letnici, ki bodo potekale od začetka do konca leta 1999 – uporabljala vse nagrajene predloge.

SŠZ vsem nagrajencem iskreno čestita, številnim ostalim udeležencem nagradnega natečaja pa se zahvaljuje za sodelovanje!

I. L.

Slovo od Kvačičeve matere

Po dolgi bolezenski onemoglosti ter priklenjenosti na posteljo je v soboto, 5. 12., ugasnilo življenje 92-letne matere Matilde Vidic p. d. Kvačičeve Tildije v Ločah. Mnogo žalnih gostov je rajno spremljalo naslednji torek na loškem pokopališču k zadnjemu počitku. Župnik mag. Stanko Olip je daroval sv. daritev in pogrebne obrede ter v svojih poslovnih besedah orisal trudapolno pot pokojne, ki ji je življenje prizadejalo težke usodne udarce. Poleg obilnega dela v gospodinjstvu ter posestvu samem je skozi dolga leta skrbela tudi za razna opravila v loški cerkvi.

Rojena je bila na Kvačičevem posestvu v Zgornjih Dobjah, kjer je oče poleg domačega krojaštva opravljal še skromno poljedelstvo ter živinorejo. Zelo nadarjeno šolarico Tildijo so učitelji sicer priporočali za študij, a starši ji to željo zaradi pičlih gmotnih sredstev niso mogli izpolniti. Ko je pozneje poročila Franca Vidica, mežnarja in organista v Ločah, je tudi Tildi prevzela razne dolžnosti v cerkvi. Ker je izhajala iz narodno zavedne slovenske družine, se je že kot doraščajoče dekle vključila v tedanje slovensko izobraževalno društvo »Jepa« v Ločah in tam v svojih pičlih prostih urah vneto sodelovala. Slovenske knjige so bile njene redne spremljevalke, posebno rada pa je tudi igrala, bodisi prvotno na prostem odru na Žihrovem vrtu v Ločah ali pozneje v društveni dvorani pri Ročičniku. Bila je zelo vestna, zato ji je društveno

vodstvo kmalu poverilo denarne posle. Za časa rjave vladavine je bila tako Kvačičeva družina trn v peti nacistom in so jo zato pregnali daleč na sever nekdanjega rajha, kjer je mati dveh otrok rodila v zelo težkih okoliščinah še tretjega, medtem ko je starejši sin tam, brez prave zdravniške oskrbe težko zbolel.

Tudi po vrnitvi domov Kvačičevi materi usoda ni prizanašala. Starejši sin, ki si je medtem ustvaril svojo družino, je kmalu nato umrl in njemu je po nekem času sledil tudi še mož. Mlajši sin si je v Švici izbral svojo družico in živi že nekaj let tam. Kvačičevo mater, ki je tako ostala s hčerko Ani sama doma, je pa tudi že pred leti zalezla bolezen ter jo priklenila na posteljo. Kakor je tudi boleča izguba človeka, ki podpira tri vogle hiše, je smrt matere v tem primeru odrešenje prizadetega od dolgega neozdravljivega hiranja v smislu Prešernovih besed - Prijazna smrt! predolgo se ne mudi ...

Cerkveni pevci iz Loč so z žalostinkami olepšali pogrebne svečanosti in zastopnik Zveze slovenskih izseljencev ter SPD »Jepa-Baško jezero« se je ob odprtem grobu poslovil od rajne Kvačičeve Tildije z besedami zahvale za njeno narodno zvestobo v najbolj temnih časih, za ljubezen do materinščine ter za dolgoletno prizadevanje ter podporo domačemu prosvetnemu društvu. Božji mir naj spremlja Kvačičevo mater v domači gomili.

F. Č.

Knjiga za zdravje in boljše počutje

Univerzitetni profesor Drago Ulaga, starosta in zaslužni mentor slovenskega športa, je izdal ob svoji 90-letnici knjigo z naslovom »Šport, ti si kakor zdravje«. Njegova publikacija je pravi zaklad vzpodbud za stopnjevanje življenjske kvalitete v vseh obdobjih življenja do visoke starosti. To živo izpričujeta tako on kakor tudi najstarejši živeči olimpijski zmagovalci, 100-letni Leon Štukelj, ki še oba stopata z mladeniškimi koraki po svetu!

Knjiga je izšla pri celjski Mohorjevi. Sezite po njej, če vam je vaše in zdravje vaših najbližjih pri srcu! Sebi in svojim boste napravili najdragocenejše darilo.

Knjigo lahko nabavite ali naročite v naših knjigarnah ali si jo priskrbite v Sloveniji.

D. K.

KEGLJANJE NA LEDU

Člani Podjune v novi opremi

Člani kluba kegljačev na ledu v Podjuni pri Globasnici so pravočasno pred zimsko sezono prejeli novo opremo. Sponzorji fa. Elektro Wutte v Podjuni, HYPO-banka in podjetje Star-

mann iz Celovca so prevzeli večji del stroškov zanjo. Preostali del stroškov pa sta si delila klub in kegljači sami.

Poleg moških ekip deluje v klubu tudi ženska ekipa, pogo-

sto pa nastopajo tudi v mešanem sestavu. Klub šteje približno 50 članic in članov. Upati je, da bo nova oprema animirala članice in člane kluba še k uspešnejšemu udejstvovanju.

SMUČANJE – SVETOVNI POKAL

Avstrijski uspehi se nadaljujejo

Čeprav so bili smučarji prejšnji konec tedna iz vremenskih razlogov v kanadskem Whistler Mountainu brezposelni, se je nadaljeval seznam avstrijskih smučarskih uspehov. Tokrat so za to spet poskrbele ženske v Mammoth Mountainu.

Že v četrtek je bil na programu slalom, v katerem je iz koroškega vidika po 1. vožnji z gledalo zelo dobro – vodila je namreč Sabine Egger. Toda sreča ji ni bila naklonjena. Vreme se je v 2. vožnji bistveno poslabšalo, kar je pozvalo odgovorne k odločitvi, da štartajo po

»pravilu 15«. Tako je smučarka s štartno številko 15 – 17-letna Anja Paerson iz Švedske – lahko kot prva v 2. vožnji pokazala svoj talent. Z izredno vožnjo je pustila za sabo vse smučarke. Medtem ko se je vihar v Mammoth Mountainu stopnjeval, so gledalci spoznali, da Anje Paerson ne bo lahko premagati. Tako je ob koncu nepričakovano stala na vrhu stopničk, medtem ko se je Sabine Egger po napaki v spodnjem delu proge uvrstila »le« na 4. mesto. Njena kolegica Ingrid Salvenmoser se je popravila s 7. na 3. mesto, druga pa je

bila Zali Steggall iz Nove Zelandije (+0:01).

V petek je sledil superveleslalom, v katerem so Avstrijke šteje k favoritom. Dolgo časa je tudi res Renate Götschl veljala za zmagovalko, toda nobeden ni računjal z njeno štajersko kolegino Christiane Mitterwallner, ki je s štartno številko 37 še bistveno spremenila rezultat, se tem da je bila hitrejša od vseh drugih.

Torej – konec tedna brez moških tekem in z dvema »nepričakovanimi« zmagovalkama!

Svetovni pokal: 1. A. Meisnitzer 385, 2. M. Ertl 243, 3. R. Götschl 214, ... 8. U. Hrovat (SLO) 145, 9. J. Kostelić (CRO) 142, 13. S. Egger 130

SMUČARSKI SKOKI

»Veliki trije« prevladujejo v svetovnem pokalu

Martin Schmitt, Janne Ahonen in Kazuoshiji Funaki – to so tri imena, ki se do sedaj v tej sezoni znajdejo na vrhu vseh konkuren v smučarskih skokih. Izredna zgodnja forma teh treh se je pokazala tudi konec tedna v Chamonixu, kjer je v soboto v tretjem tekmovanju tretjič zmagal Nemeč Martin Schmitt. V nedeljo ga je prvič v tej sezoni premagal Finec Janne Ahonen, Funaki je bil drugi, Schmitt pa tretji.

Avstrijci so bili moštveno močni – 4. oz. 8. mesto 18-letnega Wolfganga Loitzla, 7. mesto Andreasa Goldbergerja in številne uvrstitve na naslednjih mestih kažejo, da so naši skakalci v naraščajoči formi. Loitzl, ki je velika objuba za prihodnost, je v skupnem seštevku že na izrednem 6. mestu.

V konkurenci v torek je spet zmagal Schmitt pred tremi Japonci. Avstrijci so tokrat bolj razočarali – najboljši je bil Goldberger na 10. mestu.

Svetovni pokal: 1. Schmitt 460, 2. Ahonen 372, 3. Funaki 330, ... 6. Loitzl 161

KOROŠKO ŠAHOVSKO PRVENSTVO 1998/99

SŠZ/Carimpex I za obstoj v podligi ...

Šahisti SŠZ/Carimpex I se bodo v drugem delu koroškega šahovskega prvenstva morali boriti proti izpadu iz podlige-vhod! Osemčlanska ekipa je namreč v odločilnem 5. krogu osnovnega dela prvenstva utrpela vnovičen poraz in s tem zapravila zadnjo možnost za vrnitev v koroško ligo. Dvoboj z moštvom Pošte iz Celovca se je končal s 3 : 5, torej s petim porazom v peti tekmi.

Ekipa je sicer zastavila vse moči za zmago, toda močni nasprotnik in tudi manjkajoča sreča nista dopuščala pozitivnega presenečenja. Zmagala sta edinole dr. Jozi Amrusch in Dunja Lukan (po šestih urah!), remizirala pa sta Silvo Kovač (dobljena partija) in Arnold Hattenberger.

Ekipa SŠZ/Carimpex I je osnovni del prvenstva zaključila na šestem in zadnjem mestu, prvak pa je postala druga ekipa Gospe Svete pred moštvom ASKÖ Bekštanj I in Pošto Celovec II. V vigrednem delu prvenstva igra prva

ekipa SŠZ/Carimpex v skupini šestih ekip za obstoj v podligi, kjer bo treba osvojiti vsaj četrto mesto. Nasprotniki so: IBS Celovec-vzhod I, Die Klagenfurter/KSV II, Trg I, Sveče/Bistrica I in Weitensfeld I

... SŠK Obir I pa za obstoj v 1. razredu

Tudi šahistom SŠK Obir I ni uspelo, tako da se bodo morali boriti za obstoj v 1. razredu-vzhod. Kapelčani so izgubili zadnjo tekmo osnovnega tekmovanja proti prvi ekipi iz Sveč s 3 : 5 in so za eno mesto zgrešili kvalifikacijo za vstop v podligo. Zmagala sta Dušan Jokovič (nasprotnik se ni udeležil) in Harald Wolte, remizirala pa sta Hans Christian Wolte in ravnatelj Hanschou.

Bolj uspešno je bilo drugo moštvo Kapelčanov, ki je po neodločenem rezultatu proti Pošti Celovec na odličnem drugem mestu lestvice v 4. razredu C. Zmagala sta Manfred Topar in Peter Jammer.

I. L.

ODBOJKA

Enns premočen za Dobljane

V zadnji tekmi v dvorani v Wolfsbergu (SK Dob jo je imel v najemu le do konca novembra) ni bilo možno premagati favorizirane ekipe iz Ennsa. Poraz pa je bil deloma tudi vzrok personalnih problemov, saj je bil Tomaž Pismanik poškodovan, Helmut Hirner ter Wolfgang Schmerlaib pa sta zbolela.

V tekmi je prevladoval Enns in le v redkih situacijah se je pri Dobu pokazal visok nivo. Prvi set se je končal kar s 15 : 4 v korist Ennsa, drugi je bil že bolj napet – končal se je s 15 : 10 za Enns. Tretjega so Dobljani z borbenostjo dobili s 15 : 9, v zadnjem setu pa niso imeli več

možnosti za zmago in so ga zgubili s 4 : 15.

Ženska ekipa pa je konec tedna spet odigrala dve tekmi. V soboto so Dobljanke zmagale na tujem proti Ottakringu s 3 : 2, toda v nedeljo je sledil poraz proti Wölblingu (12/9/10).

ZVEZNA LIGA/MOŠKI

1. Salzburg	11	11	0	33	1	22
2. Donaukraft	10	9	1	27	3	18
3. Enns	11	8	3	25	13	16
4. Sokol	10	7	3	23	12	14
5. Tirol	10	6	4	20	15	12
6. Hypo VBK	11	4	7	15	23	8
7. Feldkirch	11	3	8	14	26	6
8. SK Dob	11	3	8	12	26	6
9. Hartberg	11	1	10	6	31	2
10. Gleisdorf/Weiz	10	1	9	4	29	2

HOKEJ – ALPSKA LIGA

Zgodovinska zmaga KAC proti Feldkirchu

Liga v hokeju pod naslovom »Elite-Alpenliga« je vzbujala že dosti kritičnih glasov, saj je prevladovanje avstrijskih moštev že dolgočasno – tako za igralce kakor tudi za gledalce. Slovenska in italijanska moštva delujejo kot »statisti« in razen delnih uspehov ni kaj praznovati. Številni kritiki zahtevajo reforme, ki bodo seveda potrebne, če naj bi ta liga še obstajala v naslednji sezoni. Vsekakor, za avstrijske klube je Alpska liga neke vrste generalna za avstrijsko zvezno tekmovanje.

Prejšnji četrtek sta si v Celovcu stala nasproti prvak Feldkirch in KAC. Čeprav je ta dvoboj obljubljal vrhunski hokej, je le 3000 navijačev verjelo v uspeh KAC. Toda igralci moštva so se hoteli pokazati s svoje najboljše strani, ker je bilo nekaj dni prej slišati, da igrajo le še kot hobijski igralci in da tekem v alpski ligi ne jemljejo več resno.

Tako se je v prvih minutah pokazala velika borbenost. Po vodstvu KAC v 13. minuti je Feldkirch sicer le 63 sekund pozneje izenačil, toda potem so Celovčani pokazali Predarlčanom, kako se igra hokej. V 28. minuti je bilo že 3 : 1 za KAC in nato so igralci v času 49 sekund povedli s kar 5 : 1. Gola h končnem rezultatu 7 : 1 sta bila le še dodatek. Takšna zmaga proti Feldkirchu je Celovčanom zadnjič uspela pred sedmimi leti!

V koroškem derbiju v torek je po dramatični tekmi zmagal beljaški VSV z 8 : 5.

Na lestvici je zdaj četverboj za prvo mesto – najboljše možnosti imata še vedno koroška kluba VSV in KAC, ki sta odigrala manj tekem kakor neposredna konkurenta Feldkirch in dunajski WEV. Najboljše slovensko moštvo je ljubljanska Olimpija na 7. mestu, najboljše italijansko pa Bozen na 5. mestu.

ŠPORTNI VESTI

Odbojka

Moštvo »Koroška« z Martinom Micheuom je na 24. prvenstvu avstrijske carinske uprave zasedlo odlično 2. mesto.

Nogomet v dvorani

Na turnirju v Voitsbergu, ki je

bil dotiran z 200.000 šilingi, je koroško moštvo »Schrebergarten Dollinger« (Vidreis, Velik, Trampitsch, Hajdini, Lessnigg) doseglo četrtfinale, kjer je zgubilo proti »Hanlo Häuser« (sami slovenski vrhunski igralci) z 2 : 4. Končno se je ekipa uvrstila na 5. mesto. Zmagovalec turnirja je bila Olimpija Ljubljana.

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 43

Silvo Kovač

Lasker – Loman / simultanka 1918

Velemojster Lasker je zaupal svojemu prostemu kmetu na polju h7, saj je pričakoval, da bo črni, ki je na potezi, odigral 1...Tg2:++? in po 2.Kh3! predal partijo. Toda tudi veliki šahisti lahko spregledajo

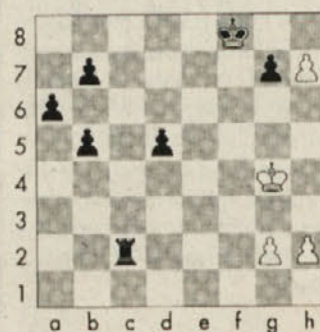
kombinacijo, po kateri se znajdejo v izgubljenem položaju.

Kako je črnemu uspelo dobiti partijo, ki je bila odigrana na simultanki?

Rešitev št. 42

Nekdanji svetovni prvak Spassky že s prvo potezo 1...Th1!! ponuja celo trdnjavo. 2.Th1: g2 3.Tf1. Prav tako je slabo 3.Tg1 Dh4+ 4.Kd1 Dh2 in črni osvoji trdnjavo, kmet g2 pa postane nova črna dama!

V partiji je sledilo: 3...Dh4+ 4.Kd1 gflD+ in beli se je vdal. Na 5.Lf1: Lg4:+ z matom v naslednji potezi!

Kam gremo?

RADIO

KOROtan

105.5^{MHZ}
106.8^{MHZ} 100.9^{MHZ}

Drage poslušalke in dragi poslušalci Radia Korotan!

Dober mesec in pol že oddaja privatni slovenski Radio Korotan (Radio Korotan oddaja vsak dan od 2. do 10. ure dopoldne in od 14. do 18. ure). V teh prvih tednih oddajanja smo z vaše strani prejeli mnogo odmevov. Veliko je bilo pripomb na izbor naše glasbe in na našo jezikovno kompetenco, marsikdo nas je spodbujal in tudi pohvalil. Marsikaj smo že prilagodili vašim željam in tudi v prihodnosti vam bomo prisluhnili. Odločili smo se, da vas vprašamo tudi v pisni obliki. Prosimo, da vprašalno polo izpolnite čim bolj natančno in vestno.

Vprašalnik dobite tudi pri Posojilnicah, v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu in na uredništvu Radia Korotan.

Za uporabnike interneta - www.korotan.at

Na koncu imate možnost, da vpišete svoj naslov. S tem sodelujete pri nagradnjem žrebanju. Čakajo vas lepe nagrade: Letalski polet iz Celovca v eno izmed evropskih mest in 3000,- šilingov žepnine (Austrian Airlines in Kärntner Sparkasse); Deska za sneg - snow board ali pa smuči (Elan Brnca); Konec tedna v zdravilišču Železna Kapla; Nakupovalna bona v vrednosti 2000,- šil. (Petshop, ÖAMTC); Košaro z darovi v vrednosti 2000,- šil. (trgovina Kaufitsch).

Izpolnjen vprašalnik pošljite na naslov: Radio Korotan, Viktringer Ring 26 A-9020 Klagenfurt/Celovec.

Zadnji rok: ponedeljek, 21. december 1998

Spol

- moški ženska

Starost

- pod 12 let
 pod 20 let
 21 - 30 let
 31 - 50 let
 51 - 60 let
 nad 60 let

Bivališče

- Rož
 Podjuna
 Zila
 ostala Avstrija
 Slovenija
 Italija

.....

Izobrazba

- osnovna šola
 poklicna šola
 glavna šola
 srednja šola
 univerza

Poklic

- šolar(ka)
 vajenec(ka)
 študent(ka)
 gospodinja
 kmet(ica)
 delavec(ka)
 obrtnik(ca)
 nastavljenec(ka)
 uradnik(ca)
 duhovni poklic
 upokojenec(ka)

.....

Poslušate Radio Korotan?

- redno pogosto včasih nikoli

Na kateri frekvenci poslušate Radio Korotan?

- 105,5 MHz
 106,8 MHz
 100,9 MHz

- dobro z motnjami slabo sploh ne

Kje poslušate Radio Korotan?

- doma v avtu na delovnem mestu .....

V katerem času poslušate Radio Korotan?

Od ponedeljka do petka

6.00 - 8.30 Dobro jutro sonce

- redno pogosto včasih nikoli

8.30 - 10.00 Živa

- redno pogosto včasih nikoli

14.00 - 16.00 V taberni

- redno pogosto včasih nikoli

16.00 - 18.00 Od štirih do šestih

- redno pogosto včasih nikoli

Ob sobotah

6.00 - 8.30 Domača budilka

- redno pogosto včasih nikoli

8.30 - 10.00 Korotanov mozaik

- redno pogosto včasih nikoli

14.00 - 16.00 Mladinski in otroški spored (Klub K2)

- redno pogosto včasih nikoli

16.00 - 18.00 Smrklja (mladinska oddaja)

- redno pogosto včasih nikoli

Ob nedeljah

6.00 - 6.45 Domača budilka

- redno pogosto včasih nikoli

6.45 - 7.15 Sedem pred sedmo (duhovna oddaja)

- redno pogosto včasih nikoli

7.15 - 8.00 Domača budilka

- redno pogosto včasih nikoli

8.00 - 10.00 Zajtrk s profilom

- redno pogosto včasih nikoli

14.00 - 16.00 Čestitamo in pozdravljamo

- redno pogosto včasih nikoli

16.00 - 18.00 Iz zlate dvorane

- redno pogosto včasih nikoli

GLASBA

Ste z izborom glasbe zadovoljni?

- zelo večinoma deloma sploh ne

Kakšno glasbo si želite?

- „angleško“ (mednarodna popularna glasba)
 slovensko popularno glasbo
 hrvaško popularno glasbo
 italijansko popularno glasbo
 avstrijsko popularno glasbo
- rock, tehno, dancefloor, house, hip-hop...
 jazz
 etno glasbo
 zimzelen (evergreens)
- narodnozabavno glasbo
 zborovsko glasbo (slovensko)
 zborovsko glasbo (nemško)
 zborovsko glasbo (mednarodno)
- klasiko

Si želite več glasbe (v razmerju do govornje besede)

- da ne ravno prav

VSEBINA (besedni prispevki)

Ste z izborom tém zadovoljni?

- zelo večinoma deloma sploh ne

Kaj vas najbolj zanima?

Politika

- med koroškimi Slovenci
 v občini
 na Koroškem
 v Avstriji
 v Sloveniji
 v svetu

Kultura

- domača društva
 koroška kulturna scena
 v prostoru Alpe-Jadran
 v Sloveniji
 v svetu
- gospodarstvo
 kmetijstvo
 življenjska pomoč (pravni nasveti, vzgoja, zdravstvo)
 religija
 šport
 vreme
 razmere na cestah
- .....

Bi želeli več oddaj za otroke?

- da ne mi je vseeno

MODERACIJA

Ste z moderatorji nasplošno zadovoljni?

- zelo večinoma deloma sploh ne

S katerim moderatorjem ali s katero moderatorko ste najbolj zadovoljni?

S katerim moderatorjem ali s katero moderatorko ste najmanj zadovoljni?

Kaj vam pri moderacijah najbolj ugaja oziroma kaj vas najbolj moti?

Si želite več govornje besede (v razmerju do glasbe)

- da ne ravno prav

POROČILA

Ali je za vas pomembno, da imamo ob polni uri poročila v slovenskem jeziku?

- da ne mi je vseeno

Ali je za vas pomembno, da imamo ob polovični uri poročila v nemškem jeziku?

- da ne mi je vseeno

Napiši svoje želje, kritike, pripombe...

Priložite še dodatne liste!

Če nam boste poslali vprašalnik na naš naslov, boste sodelovali pri nagradnem žrebanju v popoldanski oddaji 24. decembra 1998. Vprašalnik nam lahko pošljete tudi anonimno.

ime/priimek

naslov

Vesel Božič in
srečno novo leto
vam želi

RADIO **KORO**tan

105.5^{MHZ}
106.8^{MHZ} **100.9**^{MHZ}